

İlköğretim Okullarında Teknoloji Kullanımı ve

Yöneticilerin Bakış Açıları

Doç. Dr. Süleyman Sadi Seferoğlu

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Beytepe Ankara
sadi@hacettepe.edu.tr

Özet: Teknolojideki gelişmelerin hayatın her alanını olduğu gibi, öğrenme-öğretme süreçlerini de etkilemesi kaçınılmazdır. Günümüz okullarından beklenen de bilgiye ulaşma ve onu etkili bir şekilde kullanma becerileriyle donatılmış, teknolojiyi kullanabilen bireyler yetiştirmeleridir. Okullarda teknoloji kullanımının olası yararlarının üst düzeyde gerçekleştirilebilmesinde ortamın paydaşlar olan öğretmenler, okul yöneticileri ve deneticiler anahtar konumda bulunmaktadır.

Yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim öğretim ortamlarında etkili kullanımını sağlamak bilgisayar öğretmenlerinin görevleri arasındadır. Bilgisayarların bir öğretim aracı olarak kullanılabilmesinde, öğretmenlerin bu konuda sahip oldukları nitelikler çok önemlidir. Ancak bu becerilere sahip öğretmenlerin bu beklentileri ne ölçüde yerine getirebildikleri çalıştıkları ortamdaki diğer değişkenlere de bağlıdır.

Bu çalışmada ilköğretim okullarında çalışan bilgisayar öğretmenlerinin paydaşları olan okul yöneticileri ve deneticilerin, bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri incelenmiştir.

Çalışma grubu Türkiye'nin değişik illerinde görev yapan 33 okul müdürü ve 31 ilköğretim müfettişinden oluşmaktadır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak bir anket kullanılmıştır. Veriler, ortalama, yüzde ve frekans kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre okul yöneticilerinin ve deneticilerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerinin eğitim öğretim dışı etkinliklerde yoğunlaştığı anlaşılmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Bilgisayar Öğretmeni, Beklentiler, Yöneticiler.

Abstract: Developments in technology effect so many things in life as well as teaching-learning situations. The schools are expected to educate individuals who know how to use technology effectively, reach information and use that information in meaningful way. Teachers, principals and supervisors are in the key position in the use of technology effectively in schools.

In educational settings, it is the responsibility of computer teachers who need to make sure that information and communication technologies (ICT) are used in an effective way. It is important that teachers have the basic skills to use computers as an instructional medium. However, teachers' use of their skills depends on some variables they face in their working environment.

The purpose of this study was to investigate different situations computer teachers face during their daily professional work in primary schools. In doing this examination, school principals' and supervisors' opinions were investigated. The study aimed to investigate the opinions of school principals and supervisors in terms of their expectations from computer teachers.

The study group consisted of 33 school principals and 31 elementary school supervisors. Data collection was done through a survey questionnaire. Data was analyzed using, averages, frequencies, and percentages. According to the results, it was observed that the school administrators' and supervisors expectations from computer teachers are mostly about non-instructional issues.

Keywords: Computer Teacher, Expectations, School Administrators.

1. Giriş

Bilim ve teknolojilerdeki gelişmelerle birlikte 21. yüzyıl bilgi çağı olarak da adlandırılmaktadır. Bu çağda, bilginin kapsamı, bilgiye erişim şekli ve hızı değişmekte, bilgiye erişimde yeni kanallar ortaya çıkmaktadır. Bütün bu gelişmelerin ışığında günümüz okullarından beklenen de bilgiye ulaşma ve onu etkili bir şekilde kullanma becerileriyle donatılmış, teknolojiyi kullanabilen bireyler yetiştirmeleridir [1]. Bu amaçla eğitim kurumları bilgisayar teknolojilerinden yararlanma çabası içinde değişik uygulamalar yürütmektedirler.

Eğitimde üzerinde önemle durulması gereken konulardan birisi teknolojinin eğitimde kullanımınıdır. Bilgisayarların işlevi her geçen gün artmakta ve bu bir taraftan öğrenme-öğretme süreçlerini diğer taraftan eğitimin ekonomik ve toplumsal işlevlerini etkilemektedir. Teknolojideki gelişmelerin hayatın her alanını olduğu gibi, öğrenme-öğretme süreçlerini de etkilemesi kaçınılmazdır. Günümüz okullarından beklenen de bilgiye ulaşma ve onu etkili bir şekilde kullanma becerileriyle donatılmış, teknolojiyi kullanabilen bireyler yetiştirmeleridir. Okullarda teknoloji kullanımının olası yararlarının üst düzeyde gerçekleştirilebilmesinde ortamın paydaşları olan öğretmenler, okul yöneticileri ve deneticiler anahtar konumda bulunmaktadır.

Yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim öğretim ortamlarında etkili kullanımını sağlamak bilgisayar öğretmenlerinin görevleri arasındadır. Bilgisayarların bir öğretim aracı olarak kullanılabilmesinde, öğretmenlerin bu konuda sahip oldukları nitelikler çok önemlidir. Bilgisayar öğretmenlerinden, çalıştıkları

ortamlarda İnternet ortamları tasarımı, görsel uzaktan eğitim teknikleri, eğitim yazılımı tasarımı ve her türlü öğretim materyali üretimi vb konularda katkıda bulunmaları beklenmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı [5] Tebliğler Dergisinin 15 Mart 1993 gün ve 2378. sayısında yayımlanan bilgisayar koordinatör öğretmenleri ile bilgisayar öğretmenlerinin yetiştirilmesi ve görevlerinin belirlenmesiyle ilgili yönergede bilgisayar öğretmenlerinin görevleri aşağıda şekilde belirlenmiştir:

Madde 14 - Bilgisayar öğretmenin görevleri

1. Kanun tüzük ve yönetmeliklerde belirlenen görevlerinin dışında bilgisayar koordinatör öğretmenleri ve zümre öğretmenleri ile uyum içerisinde çalışmak dersleri dersin amaçları doğrultusunda ve ders dağıtım programlarında belirlenen saatlerde bilgisayar dersliğinde işlemek,
2. Dersliğin bakım ve temizliğinden sorumlu olmak,
3. Derslikte çıkabilecek ve kendisinin çözemediği teknik problemleri bilgisayar koordinatör öğretmenine anında duyurmak,
4. Zümre öğretmenler toplantısında alınan kararlara göre kendisine düşen görevleri yapmaktır.

Madde 15 - Bilgisayar Koordinatör Öğretmenin Görevleri:

1. Görevli olduğu okulda bilgisayar eğitiminin ve bilgisayar destekli eğitimin verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak,
2. Bilgisayar laboratuvarını mesai saatleri içinde açık tutmak, gerektiğinde mesai sa-

- atleri dışında da öğrenci ve öğretmenlerin kullanmalarını sağlamak,
3. Her ay en az bir defa veya gerekli durumlarda bilgisayar öğretmenleri ile toplantı yapmak,
4. Görevli olduğu okulda öğretmenlere bilgisayar destekli eğitim konusunda kurs veya seminer düzenlemek
5. Program müdür yardımcılarını veya müdür başyardımcılarını başkanlığında eğitim yazılımı bulunan derslerin öğretmenleri ile bir araya gelerek laboratuvar kullanım kılavuzu hazırlamak
6. Bilgisayar laboratuvarının devamlı kullanılabilmesi için öğretimi yapılacak ders yazılımlarının sabit diske (Harddisk) yüklenmelerini sağlamak
7. Bilgisayar laboratuvarının kullanılması sırasında ortaya çıkabilecek ve kendisinin çözüm getiremediği teknik sorunları okul müdürlüğü kanalı ile il milli eğitim müdürlüğüne bildirilmesini sağlamak
8. Firmaların periyodik olarak yapması gereken bakım onarım işlerini takip etmek,
9. Her yarıyıl sonunda bilgisayar eğitimi ve bilgisayar destekli eğitim faaliyetleri ile ilgili her türlü problemi ve genel durumu hazır anket formları yoluyla rapor ederek genel müdürlüğe gönderilmesini sağlamak
10. Ders yazılımlarını ilgili dersin öğretmenleri ile inceleyerek yazılımların geliştirilmesi için önerilerde bulunmak
11. Bilgisayar dersi zümre öğretmenleri toplantısına başkanlık yapmak
12. Bilgisayar öğretmenleri ile koordineli çalışarak bilgisayarlar için sicil fişi tutmak ve bunların takibini yapmak
13. Laboratuvar kullanım kılavuzunu laboratuvarın uygun yerine asmak
14. Bilgisayar eğitimi ve bilgisayar destekli eğitimin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak,
15. Ders sırasında çıkabilecek kullanım problemlerini anında çözmek ve ilgili öğretmene yardımcı olmak
16. Yazılımlar ve uygulamalarla ilgili öğretmen isteklerini idareye bildirmek

17. Ders yazılımlarının ve kitapların B demirbaş defterine kayıt edilmesini sağlamak ve takip etmek,
18. Laboratuvarında bulunan yazılımlar ve kitaplar için B demirbaş eşya yardımcı defterini tutmak,
19. İdari ve diğer amaçlı bilgisayarların kullanımına yardımcı olmaktır.

Bu yönergedeki görevlere bakıldığında sözü edilen görevlerin çoğunun teknik konular veya bürokratik işlemler olduğu anlaşılmaktadır. Yalnızca 14. maddedeki “Zümre öğretmenler toplantısında alınan kararlara göre kendisine düşen görevleri yapmak” şeklinde ifade edilen 4. fıkrayla okulun ihtiyaçlarına göre bir takım işlemlerin yapılabileceği belirtilmektedir.

Öte yandan bilgisayar öğretmenlerinden görev ve sorumlulukları dışında da bazı beklentiler olabilmektedir [6]. Ancak bu becerilere sahip öğretmenlerin bu beklentileri ne ölçüde yerine getirebildikleri çalıştıkları ortamda bulunan paydaşların bakışına bağlıdır. Bu nedenle okul yöneticilerinin ve ilköğretim müfettişlerinin bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerinin ortaya konması konuya açıklık getirecektir.

2. Yöntem

Bu çalışma okullarda teknoloji kullanımı konusunda ilköğretim okulu yöneticilerinin ve deneticilerinin görüşlerini incelemeyi amaçlayan betimsel bir çalışmadır.

Çalışma grubu, Türkiye'nin çeşitli illerinde çalışan 33 ilköğretim okulu müdürü 31 ilköğretim müfettişinden oluşmaktadır. Çalışmayla ilgili veriler 5'li likert tipi 23 sorudan oluşan bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Katılımcılardan soruları “hiç, nadiren ara sıra, sık sık ve her zaman” şeklindeki bir değerlendirme ölçeği kullanarak yanıtlamaları istenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde, yüzde ve frekans analizi yapılmış ve ortalamalar hesaplanmıştır.

3- Bulgular

Veriler incelendiğinde okul yöneticilerinin bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerinin ilginç dağılımlar gösterdiği gözlenmektedir. Öğretmenlerden beklentiler konularına göre gruplanarak aşağıda verilmiştir.

Ders Materyali Hazırlama: Okul yönetici ve deneticilerinin yalnızca %30'unun öğretmenlerden basılı ders materyali hazırlamaları konusunda sık sık ve her zaman talepte buldukları gözlenmektedir. Elektronik ders materyali hazırlama konusunda bu oran %54'e çıkmaktadır. Bilgisayar destekli öğretimin olanakları dikkate alındığında bu oranların düşük olduğu söylenebilir.

Milli Eğitim Bakanlığının "ÖBBS 2004 - İlköğretim öğrencilerinin başarılarının belirlenmesi" başlıklı araştırma raporunda bilgisayar öğretmenlerinin büyük bölümünün bilgisayar öğretmenliği dışındaki alanlardan geldiği belirtilmektedir [4]. Bu öğretmenlerin, bu alanda lisans eğitimi alan bilgisayar öğretmenlerinin sahip oldukları birçok beceriye sahip olmadıkları (örneğin web tasarımı, grafik tasarımı, ofis programlarının kullanımı gibi) veya düşük düzeyde sahip oldukları yine bu araştırma sonucunda ulaşılan bulgulardandır. Bu araştırmaya katılan okul müdürü ve deneticilerin çalıştıkları kurumlarda bulunan bilgisayar öğretmenlerinin alan dışından gelen öğretmenlerden olmaları onlardan beklentileri düşüreceği için bu sonuca yol açmış olabilir.

Öğrenci Notlarını ve Resmi Belgeleri Bilgisayar Ortamına Aktarma: Öğrenci notlarını bilgisayar ortamına aktarma resmi belgelerin yazımı konusundaki dağılımlara bakıldığında yanıtlarda dengeli bir dağılımın olduğu gözlenmektedir. Bu durum, yöneticilerin ve deneticilerin yeterli düzeyde bilgisayar kullanma becerilerine sahip olmalarını ile açıklanabilir.

Hizmet İçi Eğitim Kursları Düzenleme: Katılımcıların çok büyük bir çoğunluğu bilgisayar öğretmenlerinden hizmet-içi eğitim talep ettiklerini belirtmektedirler. Bu konudaki oranlar "ara sıra %23,2", "sık sık %41,1" ve "her zaman %23,2" şeklindedir. Yöneticilerin bu tür bir beklentiye sahip olmaları çok önemlidir. Ancak bu beklentiye yaşama geçirebilme konusu daha da önemlidir. Çünkü bilgisayar öğretmenlerinden bu tür taleplerde bulunabilmeleri her zaman tek başına yeterli olmamaktadır. Örneğin, etkinlikle ilgili olarak üst kurumların dananım ve finansal destekleri, etkinliğe katılmaları beklenen kişilerin gönüllü olmaları ve bu etkinliklerin yapılma sıklıkları olumlu sonuçlar alma bakımından önemli değişkenlerdir. İşte bu konuda yakınmasını dile getiren bir okul müdürünün görüşleri:

Öğretmenlerimin ilçe ve bakanlık düzeyinde açılan kişisel gelişimle ilgili hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılmalarını sürekli teşvik ediyorum. Kendim katılıyorum ama genelde birçok öğretmenin mesleğine karşı aynı ilgi ve heyecanı duymadıklarını görüyorum. Özellikle branş öğretmenlerinin yasa-yönetmelik ne değişirse değişsin etkin performans ve maaş sistemi değişmedikçe ders dışı hiçbir çalışma yapmak istemediklerini görüyorum. Bu durumdan mesleğini severek yapan çalışan öğretmenlerin ise olumsuz etkilendiklerini gözlüyorum (Okul Müdürü-25).

Öte yandan alan yazında yöneticilerin hizmet-içi eğitim konusundaki düşünceleri desteklenmektedir. Bir kurumun yöneticilerinin, kendi kurumlarında düzenlenen etkinliklerin bizzat içinde yer almış ve o etkinliklere destek vermiş olmaları o etkinliklerde ele alınan konuların kurumdaki bütün iş ve işlemlerde başarılı bir şekilde uygulanması açısından önemlidir. Araştırmalar, okullarda gerçekleştirilmeye çalışılan her türlü okul geliştirme çalışmalarında özellikle teknolojinin programlarla bütünleştirilmesinde yöneticilerin adanmışlık ve ilgi düzeylerinin başarıya ulaşma konusunda en

önemli etken olduğuna işaret etmektedir [2]. Williams ve diğerleri [7] ise konunun başka bir yönüne işaret etmektedirler. Onlara göre öğretmenlerin kendilerine sunulan etkinliklere ilgi gösterebilmeleri için etkinliklerde ele alınan konuların sınıf içinde kullanılabilir özelliklerde olması, etkinlikler sırasında uygulama ve alıştırmalara yer verilmiş olması ve etkinliklerden sonra okulda ihtiyaç duyulduğunda destek veriliyor olması gerekmektedir. Aksi halde öğretmenler sunulan etkinliklerin kendilerine bir yarar sağlamayacağı [2] düşüncesinden hareketle hizmet-içi eğitim etkinliklerinden uzak duracaklardır.

Yönetici ve deneticiler hizmet-içi eğitim konusunda istekli olduklarını belirtmektedirler. Bu tür bir isteğin varlığı önemlidir. Ancak bazı katılımcılar bu konuda bir takım yakınmalarda bulunmaktadır.

Bazı okul müdürleri okullarındaki olumlu durumu vurgularken bazıları da aşağıdaki eleştirilerde bulunmaktadır:

Gerek denetimler sırasında gerekse öğretmenlerce bildirilen ihtiyaçlar doğrultusunda yapılan planlama çerçevesince oluşturulan kurum-içi kurslarda, ortalama 40-80 dakikalık zaman dilimlerinde eğitim çalışmaları yapılmaktadır (Okul Müdürü-20).

Okuldaki bilgisayar sınıfı, yerel olanaklarla kurulmuş olup, standartlara uygun değildir. Bakanlığın BTS kurması beklenmektedir. Bilgisayar öğretmenleri ders ücreti karşılığında derslere girmektedir. Öğretmenimizin bilgisayar öğretme düzeyi yeterli değildir, piyasada iş bulamadığı için, zorunlu olarak okullarda ücret karşılığı derslere girmektedir. CD kopyalamayı dahi bilmeyen Bilgisayar öğretmeni ile çalıştığımı söylesem daha inandırıcı olur, sanırım. Bilgisayar öğretmenlerinin yeterli eğitimi almadıkları kanısındayım (Okul Müdürü-1).

Katılımcılar, okulun fiziksel koşullarının uygun olmayışını ve okullarında çalışan bilgisayar öğretmenin yetersiz oluşunu bir sorun olarak görmektedirler. Bu tür sorunların yaşandığı ortamlarda ise hizmet-içi etkinliklerinde yeterli performans sergilenemeyecek ve gerekli verim alınamayacaktır.

Okulun Web Sayfasını Hazırlama ve Güncelleme Yapma: Sık sık ve her zaman seçenekleri birleştirildiğinde öğretmenlerin %81'inden okulun web sayfasını hazırlamalarının beklendiği, %82'sinden ise web sayfasını güncellemelerinin beklendiği görülmektedir. Bu durum, okul yönetici ve deneticilerin okullarla ilgili bilgilerin web ortamına taşınması ve böylece İnternet teknolojilerinin kullanılması konusundaki yaklaşımlarını göstermesi açısından olumlu bir göstergedir.

Okul Bilgisayarlarına Program Kurma, Okul Bilgisayarlarını Tamir Etme ve Kurum İçi Yerel Ağ Kurma: Katılımcıların yalnızca %12'si öğretmenlerden bilgisayarlara program yüklemelerini hiç ya da nadiren beklediklerini belirtmektedirler. Yine katılımcıların yalnızca %31'i öğretmenlerden bilgisayarları tamir etme ve yüzde 24'ü kurum içi yerel ağ kurma beklentisi içinde olmadıklarını beyan etmişlerdir. Bir okul bünyesinde kullanılan onlarca bilgisayar göz önüne alındığında tüm bu bilgisayarların bakım ve onarımının çok zaman alıcı olabileceği söylenebilir. Aynı şekilde bilgisayarları tamir etmek ve yerel ağ kurmak gibi teknik konularda da bilgisayar öğretmenlerinden yüksek beklentilerin olması öğretmenlerin asli görevleriyle ilgili olarak yapmaları gerekenler için zaman ayıramama durumuyla karşı karşıya kalmalarına yol açabilir. Bu durum diğer verilerle birleştirildiğinde bilgisayar öğretmenleri üzerinde asli görevlerinin dışında oldukça büyük beklentiler olduğunu göstermektedir.

Yönetici ve deneticilerin bilgisayar öğretmenlerinden bu tür teknik konularda yüksek

beklentilere sahip olmalarının bir nedeni bu konuda başvurabilecekleri başka kişi veya kurumların olmayışıdır. Okulların kendi bütçeleri bulunmamaktadır. Okul aile birlikleri de her okulda aynı şekilde etkili olamamaktadır. Bu durumda yöneticilerin elleri-kolları bağlanmakta ve yaşadıkları sorunlara çıkış yollarını kendileri bulmak zorunda kalmaktadırlar. Bazı yöneticilerin aşağıdaki yakınmaları bu durumun göstergesi olabilir:

Okul bilgisayarlarına MEB’de bakan bir birim yok. Okul bilgisayarlarının bakım ve onarımını bilgisayar öğretmenimiz bildiği kadarıyla hallediyor. İlköğretim okullarına ödenek verilmeli mutlaka. Bu işler okul-aile birliği ile falan olmuyor. Bu okullar devletin devlet sahip çıksın Okul Müdürü-12).

Okul Çalışanlarının Kişisel Bilgisayarlarını Tamir Etme ve Bu Bilgisayarlara Program Yükleme: Katılımcıların büyük çoğunluğu bilgisayar öğretmenlerinin okul çalışanlarının kişisel bilgisayarlarını tamir etme ya da bu bilgisayarlara program yükleme beklentisiyle karşılaşmadıklarını belirtmektedirler. Zaten birçok teknik yetersizlikle mücadele eden bilgisayar öğretmenlerinden bu tür beklentilere cevap verilebilmesi de beklenemez.

Halktan İsteklere Kurs Verme: Bu konuyla ilgili bulgulardan yönetici ve deneticilerin bilgi teknolojisi laboratuvarlarının ders dışında da kullanılması konusunda çok istekli olduklarını göstermektedir. Bu durum Milli Eğitim Bakanlığı’nın beklentileriyle örtüşmemektedir. Ancak bazı katılımcıların BT laboratuvarlarının kullanımı konusundaki görüşleri bu beklentilerin sadece dilek düzeyinde kaldığı izlenimi yaratmaktadır.

Kurulan laboratuvarlar amacına uygun kullanılmıyor. Birçok meslektaşım sınıf kapılarını bile kilitli tutuyor. Her şey göstermelik yapılıyor. Lafta kalıyor (Okul Müdürü-31).

Okullara kurulan BİT sınıfları atıl durumda. MEB denetim yapmıyor. Kısacası eğitimde her şey göstermelik. Uygulama yok (Okul Müdürü-32).

Bakanlık her okula (birçok okula) bilgi teknolojisi sınıfları kurduğunu belirtiyor. Ancak bu teknolojinin eğitimde istendik biçimde kullanılması çok sınırlı düzeyde kalıyor. Okullarda bu sınıflar yalnızca bilgisayar derslerinde bilgisayarı kullanabilme amacıyla kullanılıyor. Bu konuda henüz istendik düzeye gelemedik (İlköğretim Müfettişi-33).

İstekli Öğrencilere Üst Düzey Bilgisayar Becerilerini Öğretme ve Öğrencileri Bilgisayar Yarışmalarına Hazırlama: Katılımcılar bilgisayar öğretmenlerinden öğrencilere üst düzeyde bilgisayar beceriler kazandırma ve yarışmalara hazırlama konusunda yüksek beklentilere sahiptirler. Bir okulun başarılı sayılabilmesi için iyi öğrenciler yetiştirmesi gerekmektedir. Bu bağlamda okul yöneticileri ve deneticilerin bilgisayar öğretmenlerinden yüksek beklentilerinin olması beklenen olumlu bir davranıştır.

Öte yandan okul müdürlerinin ve deneticilerin bilgisayar öğretmenlerinden yapmalarını istedikleri iş ve uygulamalar kurumdan kuruma değişebilmektedir. Burada belirleyici olan durumlar ise okulun fiziksel koşulları ve bilgisayar öğretmenin konuyla ilgili bilgi düzeyi olmaktadır. Özellikle üniversitelerin BÖTE bölümleri mezunu olmayan bilgisayar öğretmenlerinin alanlarında yeterli olmadıkları düşünce-si onlardan beklentileri de düşürmektedir.

Sonuçlar

Bulgulara bakıldığında okul müdürlerinin ve deneticilerin bilgisayar öğretmenlerinden yüksek beklentilerinin olduğu anlaşılmaktadır. Ancak bu beklentilerin birçok durumda yalnızca dilek düzeyinde kalmakta yani gerçekleştirilememektedir.

Toplumsal değişme ve gelişmeleri hem başlatan hem de yönlendiren bir kurum olarak eğitim kurumları teknolojik gelişmeleri izlemek, bu teknolojileri kullanmak ve teknolojilerin kullanımını öğretmek zorundadırlar. Bilgisayar öğretmenleri, bilişim teknolojilerinin kullanımlarında birer eğitici, bu teknolojilerin programlarla bütünleştirilmelerinde yol gösterici ve birer materyal geliştirme uzmanı olarak etkin bir şekilde çevrelere katkıda bulunabilirler. Bilgisayar öğretmenlerinin üniversitede aldıkları eğitim onları bu becerilerle donatmış durumdadır. Ancak görünen o ki görev yaptıkları kurumların özellikle fiziksel koşullarının uygun olmaması nedeniyle bu potansiyelden gereği gibi yararlanılamamaktadır.

Okul yöneticilerinin ve deneticilerinin bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerinin gerçekleşmesi için öncelikle bilişim teknolojilerinin ne olduğunu bilmeleri, okulda hangi uygulamalarının olabileceğini ve bunun gerekliliğine inanmaları gerekir.

Bir eğitim kurumunda bir planlamanın yapılmış olması kaynakların etkili ve verimli bir şekilde kullanılmalari açısından önemlidir. Cradler [2] eğitimde teknoloji kullanımında başarılı olmanın yolunun planlamadan geçtiğini belirtmektedir. Birçok eğitimci teknolojiyi öğrenme-öğretme süreçlerinin önemli bir ögesi olarak görmektedir. Bu nedenle teknoloji genellikle okulda etkili öğrenmeleri gerçekleştirmek için bir çözüm olarak önerilmektedir.

Oysa yapılması gereken ilk şey öğrenme-öğretme ihtiyaçlarının belirlenmesidir. Nitekim araştırmalar da teknolojinin, eğitim alanındaki reformları ve iyileştirmeleri tek başına gerçekleştiremeyeceğini göstermektedir [3].

Bu nedenle iyi bir yöneticinin hem iyi bir planlamacı hem de insan ilişkilerini iyi bilen ve uygulayan iyi bir iletişim uzmanı olması gerektiği söylenebilir. İyi bir yönetici yapacağı planlamayla hem kurumundaki iş ve işlemleri

elindeki kaynaklara uygun bir şekilde yürütür hem de birlikte çalıştığı elemanları güdüleyerek daha verimli olmalarını sağlayabilir. Ancak eğitimin merkezi yönetime birçok konuda olan bağımlılığı okul yöneticilerinin ve deneticilerin planlama ve uygulamadaki etkilerini de sınırlayıcı olmaktadır. Okul temelli etkinliklerin hedefine ulaşabilmesi için okullara ihtiyaçları olan kaynakların sağlanması bu yolda gelişmeler kaydetmede önemli bir aşama olabilir.

Kaynaklar

[1] Akkoyunlu, B. ve Kurbanoglu, S. (2003). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve bilgisayar öz-yeterlik algıları üzerine bir çalışma. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 24, 1-10. <Web: <http://193.140.216.63/200324BUKET%20AKKOYUNLU.pdf>> (Erişim tarihi: 9 Ocak 2009).

[2] Cradler, J. (2000). Implementing technology in education: Recent findings from research and evaluation studies. Far West Laboratory.

[3] Means, B., Blando, J., Olson, K., Middleton, T., Morocco, C. C., Remz, A. R. ve Zorfass, J. (1993). Using technology to support education reform. Washington, DC: U.S. Department of Education, Office of Educational Research and Improvement, Office of Research. <Web: http://odyssea.cti.gr/odysseas/documents/dod_usa1.doc> (Erişim tarihi: 9 Ocak 2009).

[4] Milli Eğitim Bakanlığı (2006). ÖBBS 2004 - İlköğretim öğrencilerinin başarılarının belirlenmesi: İngilizce bilgisayar okur yazarlığı raporu. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

[5] Milli Eğitim Bakanlığı (1993). Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumlarında Bilgisayar Lab. Kurulması ve İşletilmesi ile Bilgisayar ve Bilgisayar Koordinatör Öğretmenlerinin Görevleri Hak-

kındaki Yönerge. Tebliğler Dergisi, 15 Mart 1993, Sayı: 2378. <Web: <http://kirklareli.meb.gov.tr/genveyon/2378.html>> (Erişim Tarihi: 9 Ocak 2009).

[6] Seferoğlu, S. S. ve Akbıyık, C. (2007). Bilişim teknolojilerinin okullarda kullanımı: Bilgisayar öğretmenlerinden beklentiler. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi. 12-14 Mayıs 2007, Bakü, Azerbaycan. <Web: http://www.egitim.hacettepe.edu.tr/sempozyum_bildiri.pdf> (Erişim tarihi: 9 Ocak 2009).

[7] Williams, D., Coles, L., Wilson, K., Richardson, A. ve Tuson, J. (2000). Teachers and ICT: Current use and future needs. British Journal of Educational Technology, 31(4), pp. 307-320.